ISSN 0132-0726

ЩОМІСЯЧНИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА

Піонерія

6. 1988

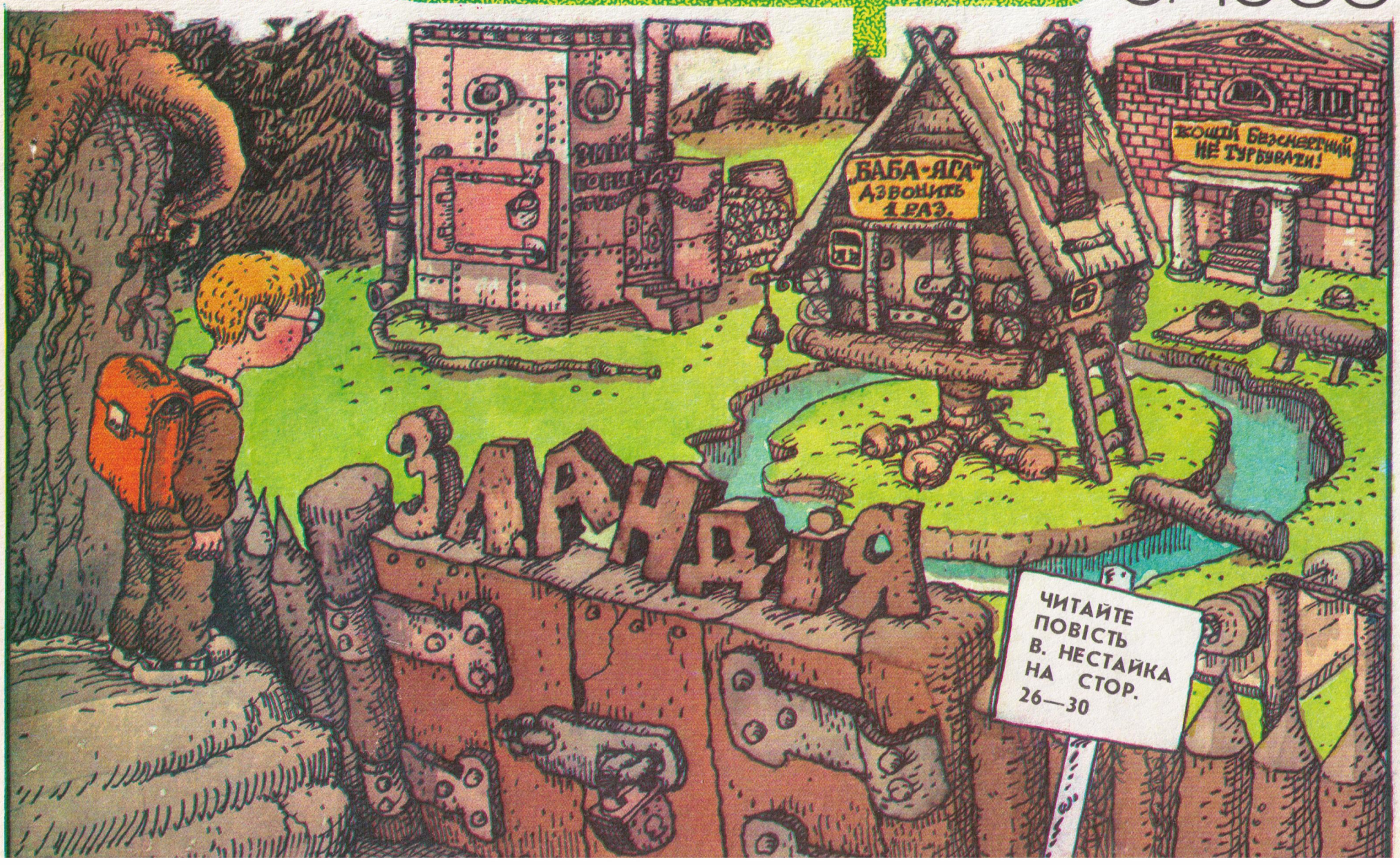

ЧИТАЙТЕ ПОВІСТЬ В. НЕСТАЙКА НА СТОР. 26—30

Шкільний детектив

ПЕРША СПРАВА ШУРИ ХОЛМОВСЬКОГО

1 розділ,
який знайомить нас зі страшною нічною пригодою.

Вони з'явились опівночі, тільки-но годинник пробив дванадцять. Тихо клацнув замок, скрипнули двері, і дві постаті разом із променем світла проникли в кімнату. Я не міг зі страху навіть поворухнутися, заплющив очі і думав тільки про те, щоб ці незнайомці мене не помітили. А тим часом злодії підійшли до столу.

— Давай відмичку,— шепнув один, і його шепіт здався мені розкотистим громом. Незнайомці відчинили стіл, взяли з нього щось і вийшли з кімнати. Знову скрипнули двері і клацнув замок. Стало темно. Кроки, віддаляючись, затихли.

Зі страху я до ранку не вставав з ліжка.

2 розділ,
в якому розповідається про події наступного ранку.

Вранці я не знайшов зошита з математики і багатоколірної ручки. «Так-так,— подумав,— спробую проаналізувати цей злочин методами великих детективів. Перш за все треба з'ясувати його мотиви. Для чого злодіям ручка і зошит? З метою наживи — ця версія відкидається, а тоді ж навіщо?» Але ніякі думки мені в голову не приходили, і, переписавши домашню роботу в новий зошит, я пішов до школи. «Певно, все-таки треба мати дар детектива,— думав, прошкуючи дорогою.— А у кого ж цей дар є? Не в міліцію ж дзвонити із-за якогось зошита і ручки. Знайомих детективів у мене нема... Але стривайте! Шура Холмовський, мій однокласник! Він дуже любить читати детективи. До четвертого класу перечитав усі детективи, що були в бібліотеці, а тепер читає книжки знайомих, друзів, а також знайдені в макулатурі. Хто ж, як не він, зможе розплутати цю історію.

Шура з цікавістю вислухав мою розповідь. Ще б пак! Справжній, невигаданий детектив!

— Після уроків детальніше поговоримо,— вирішив Шура, бо вже вчителька стояла перед класом.

Але ні про які уроки думати він уже не міг, тому й одержав трійку з географії, що з ним траплялося рідко.

Шура Холмовський — худорлявий, середнього зросту хлопчик дванадцяти років. Вчиться він на «чотири»-«п'ять», інколи, як от сьогодні, одержує трієчки. Любить чай та морозиво. Я дружу із Шурою ще з першого класу, тому знаю його дуже добре. Начитавшись розповідей про слідчих та експертів, мій друг сам став трошки детективом. По розбитій шибці Шура міг визначити «снайпера», по каракулях на парті — «художника». Звичайно, про наслідки його розшуків учителі нічого не знали.

У Шури вдома була ціла хімічна лабораторія, з допомогою якої він проводив експертизу; бінокль, телескоп, підзорна труба для спостереження за злочинцями, приймач для перехоплення шпигунських шифровок, безліч карт, у тому числі карти нашого міста, області, республіки, СРСР, карта світу, Марса, Венери, Місяця та зоряного неба. Шура також носив з собою реактиви для проявлення потайних написів, целофанові пакетики, пробірки, баночки. З часом Шура збирався зайнятись фотографією, бо детективу потрібно дуже багато вміти і знати. Щодня мій друг запоєм читав, або, як то кажуть, споживав величезну кількість інформації, щоб, коли знадобиться, використати її для затримання злочинця.

І ось нарешті справжня справа!

3 розділ,
в якому розповідається про перше розслідування Шури Холмовського.

Після уроків ми разом пішли в парк. Вмостилися на лавці між дубом та каштаном.

— Як ти думаєш,— запитав Шура,— кому вигідний і кому не вигідний цей злочин?

Я знав, що Шерлок Холмс завжди починав розслідування із запитання «кому це вигідно?». Але одна справа слухати відповіді Холмса і Уатсона, а інша — відповідати самому. Після деяких роздумів я сказав:

— Мені, звичайно, не вигідний, а злодіям...

— А навіщо злодіям твої речі?

— Навіщо? Ручка, певно, щоб писати, а зошит...— І тут мене осяйнуло: зошит — то прикриття, щоб відвернути нашу увагу від ручки. Я поділився своїми здогадами з Шурою.

— А що, це цікаво,— сказав Шура,— а тепер давай оглянемо місце події.

У мене вдома Шура Холмовський ретельно все обстежив. Я не відзначався великою акуратністю, вранці нічого не прибрав, і це значною мірою полегшило розслідування. Коло дверей Шура знайшов грудку землі незвичної форми. То, певно, був відбиток підошви злочинця. Шура підняв цю дорогоцінну знахідку і поклав її до целофанового пакетика.

Але наша знахідка може тільки фігурувати на суді як доказ вини злочинців, навести на слід вона не може.

Після обстеження килима Шура оглянув замок на вхідних дверях.

Відбитків пальців не було, але у верхній його частині — маленька подряпина. Отже, відкривали не справжнім ключем, а... На замку у столі була така ж подряпина!

Ми з Шурою пішли в парк. Купили морозиво і попрямували до вже знайомої вам лавочки.

— Давай, Васильку, розберемося, що нам відомо, а що ні,— почав Шура.— По-перше, ми знаємо, що у злодіїв справжнього ключа не було, а по-друге, нам відомий малюнок підошви злочинця.

— Так тепер по всьому місту шукатимемо людей з такою підошвою?

— А якщо спробуємо звузити коло підозрілих, ось, наприклад, хто не може бути злочинцем?

Шура думав. Так ми сиділи хвилин п'ять. Раптом...

4 розділ,
в якому розповідається про спосіб розслідування, до якого не вдавався навіть Шерлок Холмс.

...Повз нас по алеї пробіг Моря Арченко. Він навіть і не глянув у наш бік, мабуть, дуже поспішав. Ви не знаєте, хто такий Моря Арченко? Це наш однокласник. Я про нього детальніше розповім у наступному розділі, бо зараз у мене немає часу, події розгортаються дуже швидко.

— Куди ж це він іде?— спитав Шура.— Васю, дістань, будь ласка, список адрес, який лежить у тебе в кишені сорочки.

— А звідки ти зна...— Тут мій голос завмер, бо дійсно там я знайшов список, який склав ще у першому класі, спитавши у кожного його адресу. Якимось дивом я його не загубив, але зовсім забув про нього. Ну й Шура! Шура ніби прочитав мої думки, загадково посміхнувся і сказав:

— Детективи читати треба!

Малюнки І. КОЖЕМ'ЯКІНОЇ.

5 розділ,
який познайомить вас ближче з Морею Арченком та подіями, що відбулися між четвертою годиною дня та дев'ятою вечора.

Я обіцяв розповісти про Морю Арченка. Це худий хлопчик високого зросту із сірими очима. Займається тенісом та випалюванням на дереві. Ні з ким з нашого класу не дружить. Коли Шура сказав: «Моря Арченко найбільше контактує з Толею»,— я був цілком згоден, що тут доречніше слово «контактує», аніж «дружить». Вчиться Моря не дуже добре. Але хіба це має значення, коли йому, може, загрожує небезпека? Раптом йому сьогодні вночі доведеться вступити в бій зі злодіями? Ми з Шурою в скрутну для Морі хвилину виручимо його з біди. Обов'язково!

Мої роздуми перервав телефонний дзвінок. Дзвонив Шура.

— Зараз у мене немає часу прокрутити тобі їхню розмову,— сказав він,— але я дуже багато дізнався. Готуй фотоапарат і «спалах» і о дев'ятій годині вечора спускайся вниз, я чекатиму.

— Гаразд,— погодився я і відразу ж поклав трубку.

Я не прагнув дізнатися, про що розмовляли Моря Арченко з Толею, мені і так було все зрозуміло. От тільки для чого фотоапарат? Злочинців же можна спіймати на гарячому. І тоді нічого такого не буде потрібно. Але, може, Шура не має змоги взяти усіх злочинців разом. Ми сфотографуємо їх і матимемо змогу звинуватити. Як би там справи не складались, я зарядив фотоапарат, перевірив «фотоспалах» і став чекати дев'ятої години вечора. Дуже повільно минали хвилини. Щоб прискорити їх, почав читати «Таємницю Марі Роже».

БОМ! БОМ! БОМ! БОМ!..

Що це?! Я стрепенувся. Годинник бив дев'яту. Я схопився і помчав униз по східцях, забувши прихопити плащ. Та Шура добре знав мою забудькуватість і взяв куртку й для мене.

— Куди ми підемо?— спитав я.

— До Відмінченка,— відповів Шура.

Дощ полив з усієї сили, почалася гроза.

6 розділ,
з якого ви дізнаєтесь про Вітю Відмінченка і в якому сміливість і витримка Шури не знає меж.

Вітя Відмінченко — хлопчик середнього зросту, повненький, із зеленкуватими очима. Вчиться він, як видно із його прізвища,— на «п'ять», однак у товариському відношенні Відмінченко нітрохи не кращий за Арченка. Відсидить шість уроків і йде додому. Він залишається тільки на обов'язкові заходи, які проводять вчителі. А коли просто після уроків ми залишаємось обговорити якесь важливе питання — йде додому. Поведінка у нього завжди зразкова, бо, навіть не пора-

За списком Шура наніс на карту приблизне розташування будинків наших однокласників.

— Так-так,— пробурмотів він,— у районі, куди йде Моря Арченко, живе тільки Толя. Значить, Арченко йде до нього.

— А звідки ти знаєш, що Арченко іде саме до нашого однокласника, а не до когось із своїх друзів або хоча б до бабусі?

— Друзі, як правило, живуть в його дворі або неподалік, а він, дивись, який шлях проходить. А до бабусі у старих джинсах і футболці та надягнувши картуза набакир не ходять. І, нарешті, Арченко найбільше контактує з Толею. А тепер ходімо до Толі. Щось мені тут не подобається, щось підозріло!

Трохи подумавши, я все збагнув: злодії сьогодні вночі прийдуть до Морі Арченка додому. Він якось про це дізнався і поспішає повідомити Толю. Або ж злодії хочуть прийти до Толі. Ми повинні усе розвідати. Тож я ніскілечки не здивувався, коли Шура попросив мене зайти додому по магнітофон. Треба записати їхню розмову!

Шура знав місто краще за Арченка, бо ми прийшли до Толиного будинку на дві хвилини раніше за Морю. Тільки-но Арченко зник у під'їзді, як із-за рогу з'явився підйомник і зупинився прямо коло нас.

— Хлопці, куди вам?— гукнув шофер.

— До третього вікна на другому поверсі зліва.

Шофер, на відміну від мене, ніскілечки не здивувався проханню, посадив нас у корзину, і ми попливли вгору. Дорогою до другого поверху я спитав у Шури:

— Звідки взялась ця машина?

— Поки ти бігав по магнітофон, я зателефонував моєму дядькові. Він працює на підйомнику.

Підпливши до відчиненого вікна, ми поклали магнітофон на підвіконня, а самі сховались. Ми не чули розмови в кімнаті. Уся надія була на магнітофон. Ось Арченко вийшов з під'їзду, і ми попливли вниз. Подякувавши шоферу, Шура і я зайнялись прослуховуванням запису. Та старенький магнітофон нас підвів. Ми почули лише уривки слів та речень:

Голос Арченка: «Сьогодні... зошит...» Голос Толі: «...не треба...» Голос Морі Арченка: «...Докторенка... Відмінченка... завжди...».

— Я зараз візьму цю касету і спробую «витиснути» з неї все що можна, — сказав Шура,— а ти іди додому, роби уроки і чекай на мій дзвінок.

дившись з нами, класний керівник йому за п'ятірки по предметах ставить «зр». Відмінченко ланковий, але його ланка зовсім не працює. А звіт він придумує такий, що вона стає правофланговою. Говорить повільно, ніби дослухаючись до кожного свого слова. Коротше кажучи, неприємний хлопець цей Вітько.

Ми з Шурою бігли під дощем. Куртка врятувала мене від повного «розмокання». Спалахували блискавки, і при їхньому світлі випадкові перехожі, що, як і ми, бігли, ніби застигали на якусь мить.

Вікна у квартирі Відмінченка світилися. Вітя жив на другому поверсі, і до його балкона без особливих труднощів можна було добратися по водостічній трубі, що ми й зробили. Нас ніхто не помітив на балконі, але коли хтось підходив до дверей, в мене, зізнаюся, серце тікало в п'ятки.

Годині о десятій у Вітьковій квартирі погасло світло.

— Шуро, а може, нам зайти всередину? Там якось не так мокро. Під Вітькове ліжко заліземо, і чекати буде легше.

— З кількох причин, Васю, нам лізти не слід. По-перше, ще, мабуть, не всі заснули, по-друге, звідси ми побачимо злодіїв і встигнемо сховатися, і по-третє, у теплій кімнаті під ліжком можна заснути і прокинутись лиш ранком, тому краще почекаємо тут.

Я погодився. Потягнулись довгі хвилини чекання, які рідко коли описуються в детективах. Хлярив дощ, блимали блискавки, і я вже було подумав, що злодії не прийдуть, але ось до під'їзду підійшли двоє в дощовиках. Я злякався не менше, аніж учора, та Шура відзначався дійсно витримкою детектива: він відчинив двері, і ми проникли в кімнату, сховались під ліжко і приготували фотоапарат. На ліжку хропів Відмінченко.

7 розділ,
котрий розповів своєму сусідові дядечко, що лежав на балконі будинку № 12.

«Дощ полив дужче, вітер посилювався. Якби у мене балкон був не засклений, я б, певно, потонув під цим дощем. Мов «фотоспалахи», без перестанку блимали блискавки, і при їх світлі все завмирало, застигало на місці. Мені здалося, що жодна людина не вийде з дому в таку грозу. Але я помилявся. До дверей тринадцятої квартири у тринадцятому будинку підійшли двоє в мокрих дощовиках. Високий, як я його буду називати, відчинив двері, і незнайомці проникли в квартиру. «Злодії, злодії»,— подумав я, хотів кинутись до телефону, подзвонити в міліцію, але щось мов приклеїло мене до ліжка. Тоді я дрижачими руками схопив бінокль і став спостерігати.

Ліхтарі добре освітлювали вікна тринадцятого будинку. Я бачив майже все.

Злодії підійшли до столу. У квартирі всі спали, і тільки я

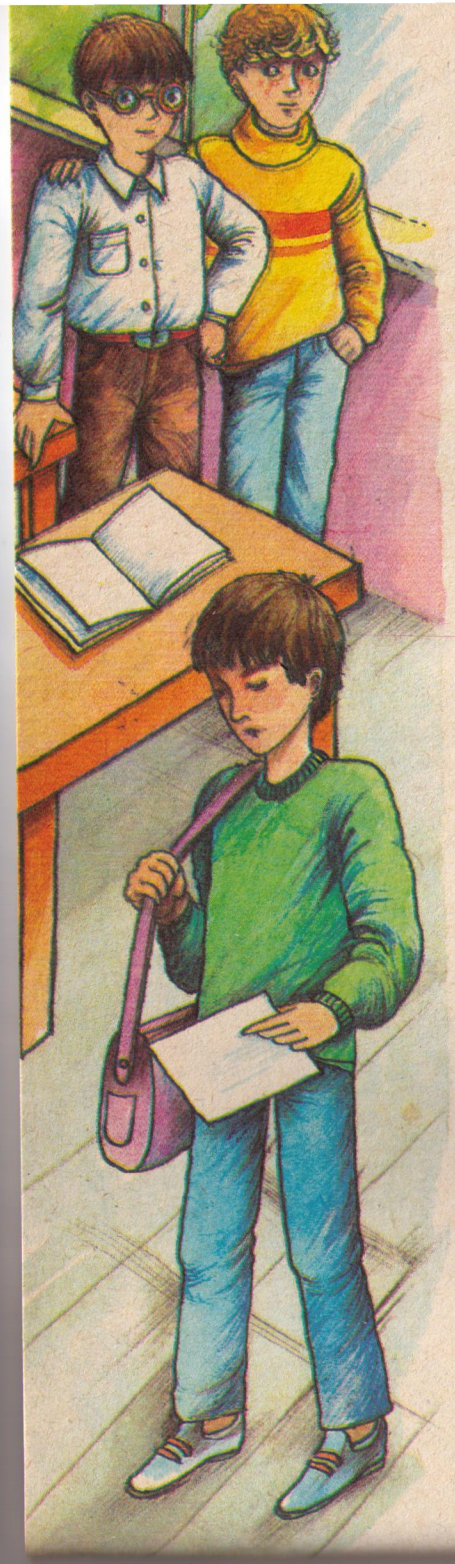

був свідком злочину. Мене охопив страх: адже злочинці свідків не залишають. Та допитливість взяла гору.

Раптом якась дивна блискавка осяйнула кімнату. Високий не звернув на неї жодної уваги, але крізь відчинену кватирку до мене долинули слова Низенького:

— Щось ця блискавка мені не подобається.

— Все тобі не подобається, швидше бери ручку і зошит.

Аж ось іще одна така сама блискавка блиснула в кімнаті.

— Слухай, а під ліжком нікого немає?— спитав Низенький.

— Дурниці мелеш, ну подивись.

Низенький заглянув під ліжко.

— Мур-мур-мяу-пш!— почулося звідти.

— Та це ж кіт!

— От бачиш, а ти боявся,— промовив Високий.

— Але я все одно боюсь. Може, краще нічого не брати, а то ще хтось здогадається або побачить...

— Ти хочеш працювати без свідків — то задуши єдиного, хто за нами спостерігав,— кота під ліжком. Ги-ги-ги!

— Смієшся,— сказав Низенький.

— Ну, пішли звідси, а то ще дійсно хтось застукає.

Незнайомці вийшли з квартири. Я тремтів усім тілом: що буде, коли і мене помітять? Те, що могло бути з котом під ліжком? Але що ж поробиш з моєю цікавістю? Я продовжував спостерігати за злочинцями. Вони спустилися вниз і попрямували вулицею. Раптом з балкона блимнула така ж сама дивна блискавка.

— Ой, не подобається мені це,— сказав Низенький.

Хвилин через п'ятнадцять почувся шум. Я подивився на балкон тринадцятої квартири. Звідти по водостічній трубі злізли двоє хлопців у куртках. Що вони робили у тринадцятій квартирі? Можливо, вони теж були свідками злочину? А якщо вони допомагали злодіям?

Та ось один сказав:

— Зараз ходімо до тебе, проявимо плівку, і я тобі все розповім.

Другий погодився.

— А у тебе дома нікого немає?— спитав перший.

— Ні, батьки у відрядженні, бабуся в селі, я сам дома.

— Мої батьки теж у відрядженні.

Друзі пішли. Дощ ущух, закінчилась гроза.

Я вам про це по великому секрету сказав, бо ті злодії працюють без свідків!»

8 розділ, з якого я про все дізнався.

Дорогою я весь час думав про Морю Арченка. Невже він злякався злодіїв? Там, під ліжком, я чомусь забув про Арченка, а тут згадав про нього. Якби Низенький нас помітив, якби нам довелося вступити з ним у відкритий бій, Моря нам дуже б допоміг. Чому ж він злякався, не прийшов? Ці запитання мучили мене всю дорогу. Та ось ми дістались до мене додому, я заварив чаю, зарядив плівку в бачок, залив проявник і приготувався слухати розповідь Шури.

— Я нічого не розумів, поки не побачив у парку Морю Арченка. Всі наші попередні знахідки, грудка землі, подряпина на замку на слід не наводили. Але коли я побачив Арченка, я дещо згадав. Але про це — пізніше. Коли ти ходив по магнітофон, я помітив коло твого будинку багато піску. Он подивись, скільки його нанесено в прихожу. Я подумав, що сліди добре відбиваються на мокрому піску. І дійсно, там було багато слідів. Одні здались мені підозріло знайомими. Я дістав загорнутий у целофан шматочок землі, і візерунок на піску співпав з моєю знахідкою. Сліди були свіжими і вели повз твій будинок. Значить, злодій пройшов тут удруге. А може, випадковість? Тоді послухай, про що я згадав, побачивши Морю Арченка. Ти знаєш, що він кожного дня просив списати математику. Але позавчора він ні у кого списувати не просив. Я здивувався, але вчора тільки ти і Арченко одержали «чотири». Так ось що! Інтуїція мені підказала, що не ручка, а зошит був тією річчю, по яку приходили злодії. Ручка була для відвернення уваги.

Я поєднав зникнення зошита із однаковими оцінками в твоєму зошиті і зошиті Арченка, а також із незвичайною поведінкою Толі і слідами до його будинку, де ми побачили Морю Арченка. Звичайно, якби ці факти спостерігались поодинці, то це могла бути і випадковість, але за теорією ймовірності такого збігу обставин бути не могло. І я прийшов до висновку, що або сам Моря, або хтось інший — але для Арченка — вкрав зошит. Моря Арченко в момент нашої зустрічі з ним ішов до Толі, що ми зрозуміли з аналізу карти. А ось магнітофонний запис розмови між Арченком і Толею, який я «реставрував». Він підтвердив усі мої підозри. Шура взяв касету і вставив у магнітофон. Ми почули:

Арченко: «У кого сьогодні вкрадемо зошит?»

Толя: «А може, не треба вже ні в кого зошита красти, все може статися...»

Арченко: «Ти боїшся?! А от я розкажу математичці, або краще твоїй мамі, що ти серед ночі пішов до Докторенка, тоді ти ще не так забоїшся. Отож, тобі доведеться йти зі мною. Я через цього Васька четвірку по математиці одержав. Він помилочку якусь допустив у задачі. Та нічого, сьогодні «гостюємо» у Відмінченка. У нього завжди задачі правильно розв'язані. Я пішов, чекай мене коло парку».

— Як бачиш,— продовжував Шура,— цей Арченко погрожує Толі. Він сконструював відмичку і краде зошити. Останнє тобі, Васю, відомо. Ми сфотографували злочинців на «гарячому».

Глянцювач потріскував. Я дістав фотографії. На них були Арченко і Толя коло зошита, Арченко простягає руку до зошита, і Толя з Арченком виходять із під'їзду.

ЮРКО питає й відповідає

В. Т. МАМАТОВ, начальник відділу трудової та професійної підготовки учнів загальноосвітніх шкіл Міністерства освіти УРСР:

— Хочу ще раз повернутися до запитання, яке ви поставили в «Піонерії» № 2: «Чи можна 14-річним школярам влаштуватися на роботу у вечірній час?» Слід уточнити, що під «вечірнім» у даному випадку мається на увазі час від закінчення уроків і до того часу, який передбачений для школярів місцевими Радами народних депутатів. Учні мають право працювати у складі трудових об'єднань школярів.

ЮРКО: — Володимире Тимофійовичу, семикласниці Нетеребської середньої школи поскаржилися, що на уроках праці їм доводиться пиляти, стругати разом з хлопчиками. А їм хочеться шити й готувати їжу. Дівчаток у класі 13, а хлопчиків — 6. Та коли дівчатка висловили своє невдоволення, їм поставили одиниці у щоденник. Чи правильно це?

МАМАТОВ: — З 1987-88 навчального року у школах запроваджено профільне навчання. За рішенням виконкому Корсунь-Шевченківської районної Ради народних депутатів у Нетеребській СШ введено профіль «Основи агротехніки й механізації рослинництва» та «Основи тваринництва» відповідно до потреб народного господарства.

Клас, в якому 25 чи менше учнів, не ділиться на підгрупи. Програми технічного навчання передбачають у таких випадках або спільне навчання хлопчиків і дівчаток одного класу, або об'єднання дівчаток 7-8 класів і хлопчиків тих же класів в окремі групи. Це питання вирішує адміністрація школи.

А готувати смачні страви може і повинна навчати передусім сім'я. Крім того, у 4-6 класах дівчатка вже вивчали кулінарну справу, основи приготування страв. Поглибити свої знання і навички можна і під час гурткової роботи у позаурочний час. Необхідно звернутись до директора школи з проханням організувати такий гурток.

Щодо одиниць у щоденниках за висловлені думки, то вчитель не правий. Якщо дівчатка й порушили хід уроку, це повинно враховуватись при виставленні оцінки за поведінку.

ЮРКО: — Наталка Смирнова з Нікополя, Перун з Уланова просять уточнити, чи можна носити в школи «дипломати», дзеркальця, розчіски, на вечорах бути в джинсах. В їхніх школах дирекція це забороняє, хоча в газетах та журналах, в тому числі «Піонерії», вже були зроблені коментарі з цього приводу.

Л. А. ГРЕКОВ, начальник управління виховної роботи Міністерства освіти УРСР:

— Мені шкода, що листи з подібними запитаннями все ж продовжують надходити до редакцій. Втім, повторюю, ніде жодним параграфом не заборонено ходити на вечори в джинсах. А мати при собі розчіску й дзеркальце — взагалі необхідно. Інакше акуратним просто важко бути.

Дарма ви так боляче переймаєтеся тим, що на вас одягнуто. Юність прекрасна сама собою.

І останнє. Шкода, що директори ваших шкіл не рахуються з думкою спеціалістів, надрукованою в центральній пресі. Думаю, що їм важко буде плідно працювати в своїх колективах.

ЮРКО: — Леоніде Анатолійовичу, деякі учні (наприклад, Олена Чвалюк з с. Молодіжне Дніпропетровської області) запитують, що їм робити з «листами щастя», які вони іноді виявляють у своїх поштових скриньках?

ГРЕКОВ: — Хоча мені особисто не доводилося бачити такі листи, я чув про них. Ну, що можна відповісти на це? Передусім, навряд чи їх поширюють справді глибоко віруючі люди, бо релігія такі речі забороняє. Якби ж то щастя в такий легкий спосіб діставалося, людство було б щасливе давно. Як на мене, це просто марнування часу. А ви так часто скаржитеся, що зовсім не маєте вільного часу, не знаєте, коли книжку цікаву почитати, улюбленою справою зайнятися. Отож — нічого не робіть з такими листами. Не завдавайте зайвого клопоту собі, листоношам, вашим друзям.

ЮРКО чекає ваших запитань!

ЮРКО готовий відповідати!

9 розділ, і останній. Розмова із злочинцем.

Цей день почався як звичайно. Прийшли ми до школи на 8.30, розпочались уроки. Я уважно стежив за Відмінченком. Він нічого своєю поведінкою не виказував, тільки завів новий зошит з математики і взяв нову ручку. В зошит він акуратно переписав домашню роботу. Шура Холмовський запропонував Морі Арченку залишитись після уроків, щоб вирішити, як він сказав, одне невідкладне питання. Моря згодився. Сьогодні він одержав за задачу п'ятірку і був дуже задоволений. Він і не знав, що його радість передчасна.

Скінчились уроки, шкільне подвір'я спорожніло. Я, Шура та Моря Арченко сіли на скати коло турніка.

— Ну, яке треба вирішити питання?— почав розмову Арченко.

— Дуже важливе,— відповів Шура,— а взагалі, давайте пограємось. Гратися будемо в розслідування кримінальної справи. Я буду свідком, Вася суддею, а Моря Арченко — підсудним.

— Ну-ну,— глузливо промовив Арченко,— поганеньку роль ви для мене підібрали.

— Засідання суду оголошую відкритим,— сказав я,— слово надається свідкові.

— Прошу вислухати мене уважно,— почав Шура.— Підсудний Арченко здійснив два великих злочини. Як відомо, з позавчорашнього дня йому набридло просити списувати, він сконструював відмичку і крав зошити. У Васі і Віті Моря їх вкрав разом з ручками. Якби так і далі тривало, то на всіх і зошитів не вистачило б. Але, на щастя всього людства, ми спіймали злочинця.

Слухаючи розповідь, Моря Арченко змінювався на лиці. Посмішка змінилась подивом, а подив — відчаєм.

— А докази, де докази?— закричав Моря Арченко.

— Ось і докази,— промовив Шура, дістаючи з портфеля фотографії.

Кілька секунд Арченко дивився на них, а потім зробив різкий рух і постарався вихопити фотографії. Але Шура швидко прибрав руку.

— Якби ти їх навіть знищив, ми б могли надрукувати з негативів інші.

— Ваше останнє слово, підсудний!

— Не кажіть нікому,— пробурмотів Моря.

— Суд постановляє: нікому не казати про цей злочин, якщо він більше не повториться, інакше фотографії будуть поміщені у стіннівці.

Моря почервонів, узяв портфель і побіг додому, пообіцявши нам повернути зошити і ручки. Більше він зошитів не крав.

Так закінчилась перша справа Шури Холмовського.

Богдан БАБИЧ,
учень 7-го класу СШ № 5 м. Кіровограда.